

Megjelenik hetenként kétszer:
csütörtökön és vasárnap

Felelős szerkesztő:
SZENDRŐI JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal Sopron, Háromhátér 3.

TELEFON 394. SZÁM.

ÚJ ÉLETT

Társadalmi és ismeretterjesztő lap.

Előfizetési ár:

Egész évre . K 8.—
Fél évre. . . „ 4.—
Negyed évre. „ 2.—

Egyes szám ára 8 fill.

Hirdetéseket a lap kiadóhivatala megegyezés szerint felvesz.

Kéziratokat nem adunk vissza

† X. PIUS PÁPA. 1835—1914.

A jóságos ember, gondos uralkodó, milliók szerető atyja, Isten hűséges nagy szolgája, a kath. egyház hitéletének biztos kezű, céltudatos, korszerű megújítója, X. Pius pápa elköltözött közülünk. Élete 80. évében a jó Isten magához hívta, a hová őt százmilliók őszinte hálája és könyve kíséri. Az ő pályafutása fényes bizonyítéka annak, hogy a katolikus egyháznak az igaz demokratikus elvet sem nem kell tanulnia senkitől, sem kölcsön kérni. Akik vele minap szajaskodtak, azok csak az egyház ősi birtokállományából akartak valamit kisajátítani, — de mindjárt meg is hamisítani.

Olaszországi Riese-ben született 1835. évben június 2-án; ahol édes atyja kis házzal birt s amellet községi szolga és levélkihordó volt. Fizetése napi 20 krajcárt tett ki. Józsefnek, — ez volt a pápa kereszt neve — még hét testvérkéje volt, s így a szülők vállaira elég gond nehezedett. Gimnáziumi tanulmányait a Riesétől 5 km.-nyire fekvő Castelfranco-ban végezte, — amely utat Ő naponta gyalog tette meg, sőt cipőit is utközben levetette, hogy kevésbbé kopjanak, és iskoláztatása minél kevesebbe kerüljön.

1850-ben vette fel a trevisoi püspök kispapjai közé. Tanulmányait kiváló sikerrel végezte. 17 éves korában vesztette el édes atyját; s 23 éves korában: 1858-ban szentelték pappá. Papi pályáján, példás egyszerűséggel végig járta az egyházi rangsorozat egész lépcsőzetét: kilenc évig volt káplán Tombolo-ban, kilenc évig plébános és esperes Salzano-ban, kilenc évig székesegyházi kanonok Treviso-ban, s 1884-ben — ismét kilenc év multán, — mantuai püspök.

Kilenc évig vezette szeretettel és bölcseséggel a mantuai egyházmegyét, amikor az isteni gondviselés őt ismét tovább hívta: 1893-ban

XIII. Leo pápa őt biborossá nevezte ki, s a következő évben velencei patriárkává lett. Mint ilyen utazott 1903. július végén Rómába, — ahová térni jegyet váltott — a pápaválasztáshoz, a melyben őt ültették a pápai trónra.

Életrajzában számtalan kedves eseménnyel találkozunk, a melyek az ő irgalmas, aranyos szívének a bizonyosságai. Mint pápa pedig az ő frappáns jelmondatát: „*Instaurare omnia in Christo*” — megújítani mindent Krisztusban, — általános kórállapotunk leghathatósabb orvosságát, minden téren érvényesítette és javarészben diadalra juttatta.

Édes hazánkat, a melyet Desoewfy csanádi püspök útján kezdett velencei pátriárka idejében közelebről ismerni, őszintén szerette, — s püspöki karunk nem egy tagja tudna kedves részleteket elmondani, mikép érdeklődött X. Pius pápa az ő kedves magyarjai iránt.

Az édes Jézus legyen mindenekért bőséges jutalma!

Mi pedig bizva-bizunk, hogy a jóságos, gondviselő Úr-Isten nem hagy bennünket e nehéz napokban sokáig árván.

Csukovits János.

* * *

Az isteni Gondviselés útjai kiszámíthatatlanok, de érezzük, hogy abban a pillanatban, midőn a keresztény világ elitje, a keresztény kulturországok a harc mezeyén egymással szemben állanak, könnyeket facsaró, szinte elviselhetetlen látvány X. Piust, a valóban piuspápát, a galambösz aggastyánt, a békesség halhatatlan fejedelmének helytartóját a haláltól lesújtva látni.

Leesett a mi fejünk koronája. E nagy és szent ember koporsójánál, aki egy világ üdvösségének gondját hordozta 11 évig, gondolják meg, hogy utolsó fájdalma is az volt, hogy a keresztény országokat egy világ-háború viharában látja halálos ágya körül.

A világháború.

Amíg csapataink északon diadalmasan haladnak előre és egymásután aratják győzelmeiket a rémült és dezolált orosz seregek fölött, addig benn Oroszország belsejében a zsarnokság és korrupció nagyra növelt kelevényei fakadnak fel. Egymásután tör ki az ország különböző részeiben a lázadás, amelynek magvai most a hadseregben is kikelnek. A lázadásairól híres Sebastapoli flotta ismét akcióba lépett. Három orosz hadihajó pusztítja Odesszát, ahonnan viszont az orosz parti ágyuk felelnek az orosz flotta lövéseire.

Odessza lángokban áll, a környéken pedig parasztlázadás dühöng. És ezek nem izolált jelenségek, mert az elnyomottak mindenütt elérkezettnek látják az időt arra, hogy felkeljenek zsarnokaik ellen. Orosz-Kaukázusban az orosz katonák menekülnek a végromlás előtt álló országból és a török határon önként teszik le a fegyvert.

Az eseményekről következő hireink számolnak be:

Északi harctérről.

Csapataink Oroszországban.

A Cernovitzer Allgemeine Zeitung az általunk elfoglalt határvidékről jelenti: Csapataink bevonulásakor a falvak majdnem üresek voltak, mert az ellenséges orosz csapatok a lakosságot az osztrák és magyar katonaság kegyetlenkedéseitől óva intették. Amidőn katonáink a visszamaradt agastyánokkal barátságosan bántak, lassanként visszatértek a falvak többi lakói is és csakhamar megbarátkoztak katonáinkkal. Rengac nagyközségben sem iskola, sem posta, sem távirda nincsen. Egy kievi jelentés szerint az igazoroszok manifesztumokkal igyekeznek a zsidókat a háboruban való részvételre rábírní, amennyiben a háboru utánra egyenjogúságot helyeznek nekik kilátásba.

Két kozák szotnya lefegyverzése.

Lemberg, augusztus 20. Stojanowból jelentik, hogy ott két kozák szotnya augusztus tizennegyedikén átlépte a határt. Rövid harc után az osztrák-magyar határőrség lefegyverezte az oroszokat. A fegyverátadás közben egy orosz őrnagy agyonlőtte magát.

Katonáink hősiessége.

A Reichspost jelenti: Az orosz-bukovinai határon folyó harcok egyik szemtanúja írja: Csapataink szelleme nagyszerű, katonáink határtalan hősiességgel és bátorsággal harcolnak. Ennek következménye, hogy az orosz katonákat abban a pillanatban, amikor meglátják csapatainkat, egyenesen pánik félelme fogja el.

Az orosz Novisielica mellett előnyomulásuk oly heves volt, hogy az ellenség menekülésszerűen vonult vissza. Csapataink ma már urai a városnak és környéknek. Minden nap nagy mennyiségű fegyvert, lőszeret és élelmiszert zsákmányolnak és sok ellenséges harcost fogtak el, kiket Cernovitzba szállítottunk. Remélem — így végzi a levél — hogy nemsokára Kiewből írhatok.

Győzelem az oroszok fölött.

Lemberg, augusztus 21. Jelentik a „Wiener Allgemeine Zeitung“-nak: Brzgrad Lwowski szerint az orosz-osztrák határ közelében fekvő Radzihova közelében tegnap

nagy összeütközésre került a sor csapataink és orosz gyalogság és lovasság nagyobb csapatja között. Az orosz haderő huszár-sággal támogatott több száz főnyi gyalogságból állott. Csapataink szuronytámadása hamarosan megritkította az ellenség sorait. Az oroszok nagy pánikban futásnak eredtek és számos holtat és sebesültet hagytak hátra. Csapataink közül egy sem esett el, a sebesültek száma is igen csekély.

Bécs, augusztus 21. Lasocki gróf képviselő megjelent lengyel szokolista egyenruhájában a „Reichspost“ szerkesztőségében, ahol hírt adott oroszokkal folyt harccsatorázásokról. Az oroszokat mindenütt, számbeli túlsúlyuk dacára visszavetették. Radowiste városa előtt 2000 kozákok gyalogsággal és géppuskákkal együtt szokolisták által támogatott csapataink nagy veszteségekkel megfutamítottak.

Az orosz harctérről.

Fellázadt a Fekete-tengeri flotta.

Szófia, aug. 17. A „Knyaz Potemkin“ viselt dolgairól híres Sebastapoli flotta, amely a japáni háboru idején is lázongott, most nyílt lázadásban tört ki és hétfő este bombázóval lepte meg Odesszát. A „Pobjedonoscev“ matrózai lázadtak föl s a Fekete-tengeri flottának ez a vezető hajója adta meg a jelt a többinek a nyílt lázadásra. A legénység mozgalmát fegyveres erőszakkal próbálták megakadályozni a tisztek; de a matrózok őket fegyverezték le és Odesszában napok óta pusztít a tűz, amely a „Pobjedonoscev“ bombáinak nyomán keletkezett. A Sabornia-téren csapott le az első bomba s beszakította a bazilika kupoláját. Kochanow tábornok, Odessza teljhatalmi kormányzója tárgyalásokba akart bocsátkozni a lázadókkal de azok a parti jeladásokat figyelemre se méltatták. A Katalin-teret is lángba borította az ágyúzók hajó s a kikötő a teljes pnsztulás képét mutatja. A Pobjedonoscev matrózai kedden éjjel megkísérelték behatolni a kikötőbe, hogy szenet és élelmiszereket zsákmányoljanak, de a partvédők ágyuk visszaverték őket. Valóságos csata fejlődött ki a várost védő parti ágyuk és a két nagy csatahajó között. A „Pruth“ csatlakozott a Pobjedonoscev-hez és úgy látszik, hogy a „Wjecha“ matrózai is velük tartanak. A városi könyvtárt, amely mai napig katonai szállás volt, teljesen rommá lötték; a Peresip külvárosban alig maradt épen egy épület. A Bjeloglavaskája-utca teljesen elpusztult. A flotta lázadását úgy látszik nyomon követi a parasztlázadás: Odessza környékén két nap óta minden birtokon véres lázadás dúl.

Forradalom a Kaukázusban.

Bécs, aug. 21. A Südslavische Korrespondenz konstantinápolyi jelentése szerint Kaukázusban a forradalom Oroszország ellen teljes erővel kitört. Napok óta véres harcok folynak a forradalmárok és az orosz csapatok között.

Német-francia összeütközés.

Német csapatok diadalmas előnyomulása.

Berlin, aug. 20. A Wolff-ügynökség jelenti: A német csapatok Tirlmontnál egy tábori úteget, egy nehéz úteget és egy zászlót zsákmányoltak. Ötszáz toglyot ejtettek. A német lovasság Perveznél két ágyut és két gépfegyvert zsákmányolt.

Berlin, aug. 20. Az ötödik francia párhuzamos divíziót bajor és bádeni csapatok meg-

verték Weilernél, az ötvenötödik francia dandárt, mely nagy veszteségekkel kénytelen volt a Wogez-hegység mögé visszavonulni.

Berlin, aug. 21. A nagy vezérkar közli: Az összes német törzsekből összetett csapataink a bajor trónörökös vezetése alatt, tegnap Metz és a Vogesek közt lefolyt csatákban nagy diadalt arattak. A Lotharingiába nagy erővel nyomuló ellenséget visszaverték és súlyos veszteséget okoztak neki. Több ezer foglyot ejtettek és számos ágyut zsákmányoltak. A harc összes részleteit nem lehet jelenteni, mert a harctér sokkal nagyobb, mint amelyen az 1870—71-iki harcok mozogtak. Csapataink lelkesítve az előnyomulástól, üldözik az ellenséget és a harc még ma is folyik.

A németek elfoglalták Brüsselt.

Berlin, aug. 21. A Wolff-ügynökség éjjeli jelentése: A német csapatok ma vonultak Brüsszelbe.

Német hajók a tengeren.

Berlin, augusztus 20. Strassburg nevű kis német cirkáló angol partok közelében két ellenséges tenger alatt járó naszádot megtámadott és egyiket kevés lövéssel elcsúlyesztette. — Stralsund nevű német cirkáló az Északi-tengerben több ellenséges torpedó-zúzóval megütközött és konstataulta, hogy a német partok és a német tenger teljesen ment az ellenségtől.

A hatalmak és a világháború.

Törökország.

Bukarest, augusztus 21. A Reichspost jelenti: Románia és Törökország között megegyezés történt közös defenziva tárgyával egy nagyhatalom támadásával szemben. Károly király a német császárnak kéziratot küldött, melynek tartalma a két Hohenzollern uralkodóház közötti barátságot juttatja kifejezésre. Ugyancsak a Reichpost sofiai jelentése szerint a bolgár kormány tárgyalásai Talaat beytel teljes megállapodásra vezettek. Bukaresti jól értesült körökben határozottan beszélnek, hogy Oroszország a Dardanellák kérdése miatt ultimátumot küldött Törökországnak és biztosra veszik, hogy ma vagy holnap megizenik Törökországnak a háborút.

Franciaország.

Kopenhágából érkezett jelentések szerint Párisban kihirdették a statáriumot.

Berlin, aug. 20. éjjel. Páris utcáit katonaság tartja megszállva. A munkásság forradalmi hangulata egyre növekszik. A francia vezető körök a forradalom kitörésének eshetőségeivel számolva nagy haderőt kötöttek le a francia fővárosban és annak környékén.

Ausztria és Magyarország.

Bécs, augusztus 20. A király elnökletével közös minisztertanács volt. Berchtold, Krobatin, Tisza és Stürgh vettek részt.

Bécs, augusztus 20. Az osztrák-magyar bank mai főtanácsa Popovics kormányzó elnöklésével tartott ülésében a kamatlábat két százalékkal leszállította.

Németország.

Berlin, augusztus 20. A Wolff-ügynökség jelenti, hogy a német mozgósítás be van fejezve és a forgalom az egész Németországban vissza nyerte rendes képét.

Románia és Bulgária.

Bécs, augusztus 21. A „Reichspost“ jelenti: Talaat bey tárgyalásai Szófiában eredménnyel jártak. Megállapodás történt,

▼ Szalámit, sajtót, akácmézet, Pilseni Bürgerbräu-sört, mindenféle gyümölcsnedvet a legjobb minőségben jutányos árban ajánl ▼

▼ Gruber János ▼

csemegekereskedő

Megyei telefon 375.

Sopron, Várkerület 107/a szám. ▼

hogy Románia és Bulgária együttesen védekeznek, ha megtámadják, de a neutrális abszolút elhagyása nincs benn a megállapodásban. Megállapodás csak a főbb pontokra nézve jött létre, a többi pontra nézve csak akkor állapodnak meg, ha Talaat bey visszatér Romániába.

Japán ultimátuma Németországnak.

Berlin aug. 19. A Wolff ügynökség jelenti: A japán nagykövetség ügyvivője kormány megbízásából jegyzéket adott a külügyi hivatalnak, mely hivatkozással az angol-japán szövetségre kívánja, hogy a német hadihajókat azonnal kivezényeljék a japán és kínai vizekből, vagy pedig leszereljék; hogy szeptember 15-ig feltétlenül átadják a japán hatóságnak a Kiaicsaui bérleti területeket és végül, hogy a követeléseket Németország aug. 23-ig feltétlenül fogadja el. Berliu ujságok egykedvűen fogadják Japán ultimátumát, mert felfogásuk szerint a küzdelem Európában fog eldőlni.

Berlin, aug. 20. A Kölnische Zeitung jelentése szerint Németország visszautasítja a japán ultimátumot és Japánnal semmiféle alkudozásba nem bocsátkozik. Német diplomáciai körökben azt mondják, hogy majd az európai háború befejezése után fogja Japán érezni mostani lépésének következményeit.

Berlin, aug. 20. Kiaicsau kormányzója sürgönyözte a német kormányzónak: A japán ultimátumról szóló közlést megkaptam és biztosítom, hogy kötelességemet a vég-sőkig teljesíteni fogom.

Berlin, aug. 20. A német kormány Kiaicsau dolgában még nem nyilvánított véleményt és még nem döntött.

Tizezer francia fogoly.

Berlinből jelentik: A vezérkar közli, hogy a német hadsereg folytatta a megvert franciák üldözését. A francia sereg eleinte rendben menekült, később azonban vad kavargásban futott a csatától. A német sereg tizezer franciát, 50 ágyut ejtett zsákmányul. Az ütközetben legalább nyolc hadtest vett részt. A francia sereget tovább üldözik. (M. S. I.)

Nem mennek zászló alá az angolok.

Berlin, aug. 22. Az angol kormány 500.000 katonát akart a zászlók alá gyűjteni. A kilátásba helyezett magas zsold ellenére eddig csak 2200 állásnküli kereskedősegéd jelentkezett, munkás azonban egy sem lépett be. (M. S. I.)

A Duna-vonal megerősítése.

A Duna vonalán régen tervezett és a mozgósítási előintézkedések keretében már elő is készített erődítési munkálatok vétetnek foganatba, amelyek biztosítani fogják a folyó főátkelési pontjait, ezek között a két fővárost. Ugyanaz a gondolat érlelte ezt meg, amely 1870-ben a poroszokat Berlin megerősítésére indította. A közönség megnyugtató informált helyen szerzett felvilágosítás alapján megállapítható, hogy a tervezett erődítési munkálatoknak egyáltalán nincs aktuális jelentősége, hanem a gondos és előrelátó hadvezetőségnek egy olyan inlézkedése, melyet a teljes biztonság időpontjában óhajt végrehajtani. Kiemelendő különösen az a találó példa, hogy 1870-ben a poroszok is megerősítették Berlint, holott bizonyára nem volt semmi okuk tartani a porosz főváros veszélyeztetéséről. Célja ezen óvintézkedésnek az, hogy a lakosságnak meglepetések ellen is teljes biztonságot nyújtson és hogy ehhez képest a legfőbb védekezési problémát: a Dunavonal főátkelési pontjait, első sorban a monarchia két államának fővárosait biztosítsa.

Hirek.

Kinevezések, áthelyezések. Az igazságügyminiszter *Schindler* Márton felsőpulyai kir. járásbíróját saját kérelmére Sopronba helyezte át törvényszéki bírói minőségben. — A földmivelésügyminiszter a sopronmegeyi gazdasági hivatal vezetését, illetve ellátását végett *Studinka* Elemér dr. gazdasági felügyelő helyére Győrből *Karcsay* Gyula gazdasági segédfelügyelőt helyezte át. — Baán Endre dr. főispán a belügyminisztertől nyert felhatalmazás alapján a katonai behívás folytán megcsökkent munkaerők pótlására *Szendrói* József árvaszéki ülnököt tb. másodfőjegyzővé nevezte ki s ebben a minőségben szolgálatra az alispán mellé osztotta be. A főispán továbbá *Kollventz* Ödön dr. közleg. gyakornokot tb. szolgabíróvá, *Bozzay* Miklós gyakornokot pedig tb. aljegyzővé nevezte ki s utóbbit ugyan-csak az alispáni hivatalba rendelte; végül *Szóka* István soproni szolgabíró *Balogh* Dénes helyére Csepregbe helyezte. — Az előmenetekhez általánosságban gratulálunk.

A katolikus egyház a katonáért.

Lapunk múlt számában említettük a pannonhalmi szent Benedekrend páratlan nagyszerűségű adományát, mely általánosságban nagy feltűnést keltett. Hajdú Tibor dr. főapát és a bencésrend egyértelmű, hazafias határozatának jelentőségét minden szónál fényesebben világítja meg az összeg: kétszáz ezer korona. Hogy többi főpapjaink is már eddig mennyit áldoztak a haza oltárán, annak illusztrálására szolgáljon az alábbi kimutatás. (A V. K. E. a Vörös Kereszt Egyletet, a b. cs. s. a bevonultak családjainak segélyét jelenti.)

Csernoch János hercegprímás 20.000 K, esztergomi b. cs. s. 2000 K, komáromi V. K. E.-nek 4000 K és a nyergesujfalusi erdészlakát a kerttel.

Várady L. Á. kalocsai érsek V. K. E. 10.000 K, b. cs. s. 10.000 K, azonfelül az érseki kórház teljes ápolási és ellátási költségeit viseli.

Gróf Batthyány V. nyitrai püspök a V. K. E. 10.000 K, a b. cs. s. 10.000 K.

Báró Hornig K. biboros a V. K. E. 20.000 K.

Papp A. munkácsi ppk 100 ágyat, a b. cs. s. 1000 K.

Prohászka O. székesfehérvári ppk a V. K. E. 1000 K, a b. cs. s. 1000 K és 20 beteg ellátását.

Szmrecsányi L. egri érsek a V. K. E. 3000 K.

Baur zágrábi érsek a V. K. E. 10.000 K. Glattfelder Gy. csanádi ppk a V. K. E. 10.000 K.

Fischer Colbrie A. kassai ppk a b. cs. s. 1000 K, Gyermek Otthonának 1000 K. S. Balázs L. rozsnói ppk a V. K. E. 2000 K, a b. cs. s. 2000 K, Augusztia gyorssegély-alapra 500 K, a budapesti Mária-kongr. 500 K.

Gr. Széchenyi Miklós nagyváradi ppk a V. K. E. 4000 K. Három népkonyhát is állíttatott fel Nagyváradon.

Gr. Mikes J. szombathelyi ppk répceszentgyörgyi kastélyában 80 sebesültet lát el és ápol édesanyja segítségével.

A veszprémi káptalan a b. cs. s. 5000 K, a V. K. E. 5000 K.

A nagyváradi káptalan a V. K. E. 200 K. Az esztergomi káptalan a V. K. E. 5000 K, a b. cs. s. 5000 K.

A magy. ciszterciák a fejm. b. cs. s. 2000 K.

A kalocsai jezsuiták 54 gyermeket segélyeznek.

A budapesti Szt. Vince-E. a b. cs. s. 20.000 K.

Németh J. csanádi nagyprépost a V. K. E. 5000 K.

Rajner L. esztergomi érsek helynök a V. K. E. 5000 K, a b. cs. s. 5000 K.

Belopotoczky K. ny. püspök a V. K. E. 1000 K.

A győri székeskáptalan egyenlőre 1000 koronát.

A csanádi káptalan, melynek 50 béresét és alkalmazottját hívták fegyver alá, elhatározta, hogy azok családjairól maga gondoskodik.

Dr. Boromisza Tibor szatmári megyéspüspök az országos V. K. E.-nek egyházmegyéje területén működő fiókjainak, egyenkint 1000—1000, összesen 6000 koronát adományozott. A h. cs. s.-re pedig az öt vármegye területén összesen 10.000 korona adományt juttatott.

Szükségesnek láttuk ezen adatoknak a közlését azért, hogy fenkölt gondolkozású főpapságunk szellemét s adományait hitfeleink a lapunkban lássák, mert nem kath. lapok ezt így aligha fogják publikálni. Megjegyezzük, hogy föntiekkel a magyar főpapság hazafias áldozatainak sorozata még nincsen lezárva; mindennap újabb adományok érkeznek s meg vagyunk arról győződve, hogy szükség esetén az adományok száma és nagysága is még növekedni fog.

Szent István ünnepén

Budapesten csendben, minden ünnepi pompa nélkül Pázmány Péter bíborosérsek szobrát leplezték. A magyar katolicizmus évekig várt, reménykedett, hogy a király által ajánlékozott tíz szobor közül az utolsó is felállíttassék. Megtörtént végre, ma már áll a szobor, de az ünnepélyes aktusról a háború miatt le kellett mondani; majd a háború, a győzelmes csaták után.

Addig jövel, szent István király!

Veszélyben van a te szép országod, melyet örökségül hagytál reánk; veszélyben a vérrel öntözött szép haza, melyet gaz ellenség eltörölni készül a föld színéről. De megesküdtek katonáink, hogy megvédik azt, őrt állnak édes hazánk határán.

Jövel, szent István király!

Vezesd harcra ten népedet, mely győzni akar és győz is, hisz a te szent örökségedet védi s életét és minden csepp véréit is az igazságért, a szent ügyért, az Istenért, a királyért és a hazáért feláldozni kész.

Jótekonyság. Tormási Bauer Ottó nagybirtokos ismét tanujelét adta már annyiszor bebizonyított emberszeretetének. A Tormáspusztáról behívott minden katonát nagyobb pénzzseggel látott el s kijelentette, hogy minden hadbavonultnak családja a háború tartama alatt általa teljes támogatást nyer s ha a harcban elesik, a családról egészen ő fog gondoskodni.

A hadrakelt sereghez feladott levelek.

A közönség megfelelő tájékoztatása végett ez ügyben a következő értesítést tettek közzé: Egyes cégek a magánipar útján előállított oly borítékokat hoznak forgalomba, amelyek portómentességi záradékkal is el vannak látva és emiatt azon címen, mintha csak az ilyen borítékban feladott levelek volnának portómentesek, a közönség megtevésére és jogtalan vagyonszerzésre irányuló intézkedésre alkalmasak. „Figyelmeztetjük tehát a közönséget, hogy csak a hadrakelt sereghez tartozó katonai és polgári egyének részére feladott levelek továbbíthatnak a rendes forgalomban használt bármely levélborítékban portómentesen, a borítékban portómentességi záradék alkalmazása teljesen felesleges és szükségtelen.”

Az iskolák és a háború. Dr. Schwetz Vilmos kir. tanácsos, tanfelügyelő, rendeletet intézván valamennyi áll. és községi elemi iskola igazgatóságához az iskolákra nézve a következőképpen rendelkezett:

Az állami és községi elemi iskolákban a szorgalmi idő általában az eddigi rend szerint szabályszerűen kezdendő meg annak a rendelkezésnek tekintetbe vételével, mely szerint a miniszter úr az ismétlődő iskolai tanítást (tehát a gazdasági ismétlődő iskoláit is) a háborús idő tartamára általában felfüggesztette és a mindennapi tankötelesek utolsó három (IV., V., VI.) évfolyamát ugyan-csak további intézkedésig a gazdasági mun-

kában való részvétel céljából az iskolába járás kötelezettsége alól felmenti és azt is megengedi, hogy a mindennapi iskolakötelesek harmadik évfolyamába tartozók közül azokat, akik szellemi és testi fejlettségük folytán a gazdasági munka végzésében legelőleg segédkezhetnek, e célból az iskolai gondnokságok és iskolaszékek a mindennapi iskolabajárás alól felmenthessék.

A szorgalmi idő megkezdése tekintetében a helyzet a következőképpen alakult:

1. A községben sem az iskolaépülete (iskolák épületei) nincs katonai célokra lefoglalva, vagy azokra kiszemelve, sem a tanító (tanítók) nincs katonai szolgálatra behíva. Ilyen esetekben a tanítás megkezdésének és lelkiismeretes végzésének semmi akadályja nincs.

2. A községben az iskola épülete és katonai célokra van lefoglalva és a tanító is katonai szolgálatra van behíva.

Ilyen esetekben a tanítás ideiglenes valamely más helyiségben (község-háza, tanítói lak, lelkészlak, más magánépület) helyettes tanító által kezdendő meg; vagy ha több tanerős iskoláról van szó, a katonai szolgálatot nem teljesítő vagy a IV., V., VI. (esetleg a III.) évfolyam szünetelése következtében felszabadult tanítók végzik a tanítást. Ha a helyi körülmények úgy kívánják, osztályösszevonás, vagy váltakozó tanítási rend alkalmazandó.

3. Oly községekben, ahol az iskola-épület a tanítás céljaira rendelkezésre áll s a tanítás csak a tanító bevonulása miatt nem volna megkezdhető, ott a 2. pont alatt felsorolt azon rendelkezések alkalmazandók, amelyek a helyettes tanító kiküldéséről, vagy a visszamaradt tanítók mi-kénti igénybeviteléről szólnak.

4. Ha a tanítás azért szünetelne, mert tanterem nem áll rendelkezésre a már meglevő iskolában, de tanító van, ez esetben a 2. pont második bekezdésének első részében foglalt rendelkezés szerint kell eljárni. Megjegyezte még, hogy a tanításnak a szóbanforgó helyiségekben való megkezdése és ideiglenes megtartása az államkincstárt semmiféle bérrel nem terhelheti meg, mert el lehet várni, hogy ilyen rendkívüli viszonyok között az érdekeltek szükség esetén ilyen csekélyebbnek mondható áldozatot szívesen hoznak meg.

Az igazgatóságot az állapotokról postafordnítával jelentést tartozik tenni.

Statárium. Trencsén, Árva s Turócs-vármegyékben kihirdették a statáriumot.

Trombitászó az éjszakában. Amúgy is fölcsigázott lelkünkre villámként hatott szerdán este 9 óra tájban az utcán rohanó embertömeg lármáját áthatító, tüzetjelző trombitászó, mely a kaszárnyák udvarán mentésre szólította a katonaságot. Még rémesebbé varázsolta az égbetörő, fél városunkat megvilágító lángok fényét az a gondolat, hátha, mint szerte hangoztatták, röpülőgépről aláhulló bomba okozta a tüzet, melytől az Ógabonaterén levő ház lángra lobbant. Szalay Gy. pékmester háza gyulladt ki először s a félelmetesen égbetörő lángok csakhamar a szomszéd s egy harmadik ház tetejét is nyaldosták. A mentők emberfeletti erővel dolgoztak; s ennek s egy magas tűzfalal védett cseréptető háznak köszönhető, hogy a tűz tovaterjedésének gátat tudtak vetni. Miképpen támadt a tűz, azt majd a vizsgálat fogja megállapítani. Elég szomorú, hogy városunk kellős közepén nád, szalma-, faszindelyes házakat még most is megtűrnek. Ennek folytán, ha majd egyszer leégett két-három utcásor, kis szélben a fél város, akkor már késő lesz a hatósági intézkedés. — Másnap szintén az esti órákban, a Ferenc József laktanya mellett, Paál Dénes újonnan épült házteteje részben leégett. A helyszínén megjelent tűzoltóság, a katonaság által támogatva, csakhamar eloltotta a tüzet. Ismételt figyelmeztetés arra nézve, hogy már előre tegyünk meg minden óvintézkedést.

Az apácák gondozása alatt. A bevonult katonák gyermekeinek érdekében Csornán is megindult a segélyakció. A „Gyermekmenhely-Egyesület“ határozatilag kimondotta, hogy ezután különösen a hadba-vonultak gyermekeit fogja ellátni. Hamarjában összegyűjtötték a behívottak gyermekeit az apácák vezetése alatt álló iskolába. Az első napokban mintegy 100—120 gyermeket, 2 évestől 10—11 évesig fogadtak be. Ma már 170—180 ezeknek a kis gyermekeknek a száma, mely azóta, nap-nap után, folyton emelkedik. A kicsinyek közül többen éjjel-nappal állandóan ott vannak. Az élelmezéshez szükséges dolgokat részben az egyesület alapítványi és egyéb vagyona-ból szerzik be, részben pedig a nagylelkű társadalom szolgáltatja. A kedves és jóságos

apácánővérek igazán megható szeretettel, odaadással állanak kora reggeltől késő estig a kis gyermekek gyámoltására és bizony a fárasztó nappali munkájuk után, nagyon sok éjjelüket is feláldozzák, hogy a gond-jaikra bízott gyermekek ne nélkülözzék az otthon melegét, szeretetét.

Hová menjünk szórakozni?

Fel az „Alm“ vendéglőbe, mely a soproni közönség kedves kiránduló helye.

Liesingi sör, jó borok és izletes ételek, úgyszintén a legpontosabb kiszolgálás.

Számos látogatást kér **Horváth Antal** „Alm“-vendéglős.

Gazdászok, gyárosok és iparüzemek becses figyelmébe!

Kötszerládák „Első segély“

[miniszteri rendeletnek megfelelőleg]

5, 10, 20, 30, 40 korona

Telefon 219

Mangold Janka ezelőtt

Telefon 219

KOLB SIMON
Sopron, Várkerület 88. sz.

Legnagyobb raktár uri és női divatcikkben. — Nagy választék nyári ingekben, szandálokban stb.

A legszebb és legolcsóbb

ruggyanta- ≡

≡ bélyegzőt

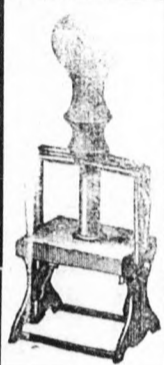
legjobb anyagból készít

Váradi Ignác

Sopron, Ötvös-utca 8. sz.

Alapított 1773. — Telefon 113.

Írógép-szallag s kellékek dús raktára.

Habermann Gyula

díszmű-, norinbergi és játékarúkereskedő

Sopron, Várkerület 81. sz.

Telefon-szám 371.

Olcsó árak!

Figyelmes kiszolgálás!

Ajánlom nagy raktáromat
Saison-cikkekből és pedig:

Lawn-tennis verők és labdák stb.

Footballok

Croquet-játékok

Függő hintaágyak

Nyugvoágy, egyszersmind szék

Tornakészlet gyermekeknek

Hinták

Hátzsákok

Utazási és turista-cikkek

Sétabotok nagy választékban

és minden e szakmába vágó
cikkek.

Fuchs Sándor

épület- és műlakatos-mester

BUDAPEST, VII. KISDIOFA-UTCA 8.

Vasajtók, vasablakok, erkélyek,
kapuk, épület-vasalást, tűzhelye-
ket, felülvilágítók, oszlopok,
vasgerenda-szerelések, tetők,
hullámlemez- és kovácsmunkák
stb.

szakszerű

kivitelét

vállalja.

Költségvetést és rajzokat díj nélkül küldök.

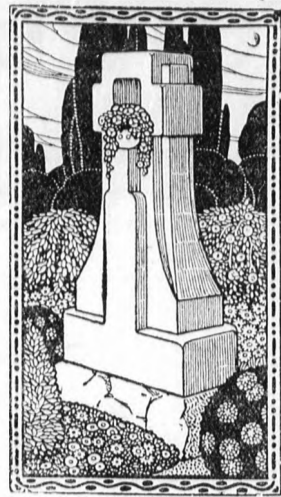
Horváth József

hatós. enged. közvetítő-, cseléd-
szerző-intézet és pincérügynök.

Sopron. Uj-utca 6. sz. Telefon 222.

Közvetítek eladást és vevést, házakat, birtokokat, vendéglőket, löwereket, kerteket, lakásokat és mindennemű személyzetet. — Tartok egyszersmind egy lakáshirdetőt kiadó lakásokra.

Alapított 1835.

Alapított 1835.

HILD LIPÓT

okl. kőműfaragómester és cementárúgyáros

Sopron, Kőfaragó-tér 5. szám.

Ajánlom magamat mindennemű épület- és szobrász-munka, oltárok, szószékek elkészítésére. — **Gazdag raktár kész sirkővekben.** — **Nagy raktár mindennemű beton- és cement-árúkbán.**

Hirdetések
e lapban nagy eredménnyel járnak! Olcsó árak!

ifj. Czákler István

polgári szabó

Sopron, Ógabona-tér 38.

Elvállalja a szakmájába vágó összes munkák elkészítését pontos kiszolgálás és a legolcsóbb árak mellett.

Soproni Takarékpénztár

SOPRON

Széchenyitér 19. szám

Alapított 1842.

Felek részére nyitva
d. e. fél 9-től 12-ig,
délután 3-tól 5-ig.

Betétek takarékkönyvecskékre és folyószámlára

Jelzálogkölcsonök

Előleg értékpapírokra

Váltó leszámítolás

Tőzsdei megbízások

Sorsjegyek, külföldi pénznemek

Az összes bankügyekben legelőnyösebb kiszolgálás.
Safekasszák bérbeadása.

Ha önnek nyomtatványra, üzleti könyvre vagy könyvkötő-munkára van szüksége: forduljon teljes bizalommal

PIRI ÉS SZÉKELY

KÖNYVNYOMDA, KÖNYVKÖTÉSZE ÉS VONALZÓ-INTÉZET

céghez, ahol jutányos árak és pontos kiszolgálás mellett a legmesszebbmenő igényeket is kielégítik.

Különösen felhívják a lelkészi hivatalok, pénzüzetek, szövetkezetek és vállalatok figyelmét üzleti könyveikre, amelyek használat alkalmával teljesen kifeküsznek, úgy hogy az irás bennük a legkényelmesebben eszközölhető. Mindennemű könyvkötő-munkák a legcsinosabb kivitelben készíttetnek.

Sopron, Háromházsér 3 (a városház mellett).

Értesítés.

A n. é. közönség b. tudomására hozom, hogy az özv. **Grabner Jánosné Szélmalom-u. 5. szám alatt** levő bormérését házzal együtt megvettem s azt

vendéglőnek átalakítva

aug. 23-án megnyitom és saját nevem alatt tovább vezetem.

Liesingi sör, ruszti, badacsonyi és soproni borok; elismert kitűnő konyha úgyszintén a legpontosabb kiszolgálás.

Számos látogatást kér, tisztelettel

Hackl János, vendéglős.

Rohonczi J.
BUDAPEST
VI., SZIV-UTCA 4. SZ.

Parcellázó és ingatlan értékesítő vállalat.

Birtokok parcellázását saját költségeimmel fedezem, úgyszintén azok elcserélését, esetleg eladását csekély díj ellenében pontosan és lelkiismeretesen
≡≡≡ eszközölöm. ≡≡≡

Aki házát, birtokát eladni vagy elcserélni óhajtja, forduljon
≡≡≡ **hozzám.** ≡≡≡

Minden tudakozásra irodám készséggel és díjtalanul megadja a kellő felvilágosítást.

Kiadójog-tulajdonos: Csukovits János.

TÖPFL ANTAL

diszletfestő és mázó

Szélmalom-utca 6. **SOPRON.** Rákóczy-utca 17.

Elvállal minden e szakmába vágó munkálatokat, mint templomfestéseket stb. minden kivitelben, a legegyszerűbbtől a legfinomabb és művészi kivitelig. Kívánatra tervrajz és költségvetés.

BECK KÁROLY

épület- és műlakatos, szabadalm. ablakszellőztető-készülék és önműködő zajnélküli ajtócsukó-készítő

BUDAPEST, VIII., József-utca 14

Mértékvétel végett szíveskedjék hozzám fordulni.

Ablakszellőztetők ára:

Legnagyobb, legnehezebb és díszes . . . . . 25 K
Rendes ablakok iskolák, intézetek, magánlakásokhoz 13 K
Könnyebb, szimpla ablakokhoz . . . . . 9 K
Klozetablak . . . . . 7-60 K

Ablakszellőztető készülékeimet a következő nevezetesebb helyeken használják: Nemzeti Kaszinó, Kereskedelmi minisztérium, ref. főgimnázium, m. kir. Ludovica, a Kíspesti áll. elemi iskolákban; több kórházban, iskolában és vidéken is kitűnőnek bizonyultak. :: :: ::

Szabadalmi szám 16.794.
Költségvetések ingyen 15.000 drb már használatban

MEXIKÓI POR

Használati utasítás:

lábizzadást és büzt egyszeri

használatra megszüntet. ==

Ára 1 korona

Lefekvés előtt lábvizet kell venni, a lábakat szárazra megtörölni, **Mexikói** porral bedörzsölni s tiszta harisnyát szintén behintve felhuzni.

Kapható **BELÁK ISTVÁN**-nál
BUDAPEST, VII. ROTTENBILLER-U. 4.

Mezei egerek irtását legbizhatóbban végezhet „STANDARDÓ” egérirtó anyaggal, a magyar gazdaközönség és uradalmak által legbiztosabban szernek elismerve. — 1 hold földre 1 kilogram egérirtó anyag elegendő.

1 kiló Standardó mezei egérirtó anyag 1 kor.

Patkány és házi egerek kiirtására ajánljuk a legjobbnak elismert

Patkány-kolera

vegyiszerünket, melynek biztos irtó hatásáról több száz „elismerő-levéllel” rendelkezünk, malomtulajdonosok, uradalmak, szeszgyárak, kereskedők és a gazdaközönség részéről, A „Patkány-kolera” árai: Próbacsomag 100—300 patkány vagy egér kiirtására 6 korona, nagyobb mennyiség 500—600 patkány kiirtására 12 korona. — Próbarendelését saját érdekében elvárva, vagyunk teljes tisztelettel:

Standard Társaság, Budapest

Kossuth Lajos-utca 14/16. Telefon 17-34.